

Győri Ítéltábla

Pf.IV.20.107/2020/16/I. szám

A Győri Ítéltábla a **dr. Czingula Katalin** (Helység3.) **felperesnek** a Germus és Társai Ügyvédi Iroda (Helység7, ., eljáró ügyvéd: dr. Germus Gábor) által képviselt **Fővárosi Ítéltábla** (Helység1/4, .) **I.r., Székesfehérvári Törvényszék** (Helység2, .) **II.r. alperes**, a dr. Kun Péter beosztott bírósági elnök (Helység1/4, .) által képviselt **Kúria** (Helység1/4, .) **III.r. alperes** ellen sérelemdíj iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. május 17. napján kelt 18.P.22.957/2017/42. számú ítélete ellen a felperes által 45. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja.

Az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A felperes által a Magyar Állam javára külön felhívásra fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 138.000,- (Egyszázharmincnolcezer) Ft-ra felemeli.

Köteles a felperes az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni az állam javára 184.000,- (Egyszáznyolcvannégyezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I. és II. r. alperesnek fejenként 63.500,- (Hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes viselje a másodfokú eljárásban felmerült költségeit.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

1. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az I. r., II. r. és III. r. alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, külön felhívásra fizessen meg az állam javára 90.000,- Ft feljegyzett kereseti illetéket.

2. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes ellen a Helység1/3/4/5/7-i Rendőr-főkapitányság 2006. március 11. napjától nyomozást folytatott csalás büntette és közokirat-hamisítás büntette alapos gyanújával. A gyanúsított kihallgatást követően a nyomozóhatóság a felperes őrizetbevételeéről rendelkezett, majd lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el, amit a Fővárosi Bíróság szüntetett meg. A nyomozás befejezését követően a Fővárosi Főügyészség a felperest társtettesként elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás büntettével és közokirat-hamisítás büntettével vádolta meg. A Fővárosi Bíróság a 17.B.16/2008/10. számú ítéletével a felperest bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett csalás büntettében, valamint 1 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében, ezért őt halmazati büntetésül 2 év 6 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra, valamint 4 év ügyvédi foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte. A Fővárosi Ítéltábla a 2.Bf.318/2010/82. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperest az ellene emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

3. A felperes ezt követően keresetet terjesztett elő a Helység1/3/4/5/7 Rendőr-főkapitányság I. r., a Legfőbb Ügyészség II.r., valamint a Fővárosi Törvényszék III.r. alperesekkel szemben az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 349. §-ára alapítottan kártérítés megfizetése iránt (alap per, kártérítési per). Az I.r. alperessel szemben arra hivatkozott, hogy a nyomozóhatóság a bizonyítékok összegyűjtése és mérlegelése során nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, csupán egy előzetes nyomozati koncepciót kívánt érvényesíteni. A büntetőeljárás nyomozati szakaszában nem volt olyan adat, ami indokolta volna a felperes meggyanúsítását és őrizetbevételét. A II.r. alperessel szemben kártérítési igényét arra alapította, hogy az ügyészség a nyomozás felügyelete, a vádemelés és a vádképviselés során a feladatát nem megfelelően látta el, a vádat nem ejtette. A III.r. alperessel szemben kártérítési igényét arra hivatkozott, hogy a törvényszék tévesen, a büntetőeljárás szabályok megsértésével nyilvánította első fokon bűnösnek őt, és ezzel indokolatlanul vetette alá a felperest a másodfokú eljárásnak. Kiemelte, hogy a III.r. alperes nem a mérlegelési jogkörébe tartozó jogalkalmazási hibát vétett a bűnösség megállapításakor figyelemmel arra, hogy az elsőfokú büntetőeljárásban született ítélet indokolása szerinti egy vallomás értékelése tekinthető mindössze a bírói mérlegelés körébe eső körülménynek.

4. A kártérítési perben kijelölés folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék a P.20.568/2013. szám alatt indult ügyben a kártérítési pert a 27.P. tanácsára, dr. Bíró1 bíróra szignálta ki. Az ügy 2014. március 6-án átszignálásra került a bíróság 24.P. tanácsára, dr. Bíró2-n bíróra. A jelen per II. r. alperese a 24.P.20.568/2013/33. számú, 2014. június 24. napján kelt ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a rendőrhatalóság akkori tudomására figyelemmel nem minősülhet kirívóan okszerűtlennek az a hatósági döntés, hogy a nyomozás során a felperest meggyanúsították és gyanúsítottként hallgatták ki. Az őrizetbevétele feltételeinek fennállására vonatkozó nyomozóhatósági következtetés sem volt kirívóan okszerűtlennek minősíthető. Hasonlóképpen nem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság azt felperesi érvelést sem, hogy az ügyészség az eljárása során a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. A II.r. alperes a Fővárosi

Törvényszékkel szembeni kereseti kérelmet is alaptalannak találta hangsúlyozva, hogy az a mérlegelés, miszerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a vádlott társnak a felperes vallomásával több ponton is ellentétes nyilatkozatával szemben a nyomozás során a rendőrséggel együttműködő, a leleplezést segítő tanú többször megerősített következetes vallomását fogadta el, nem tekinthető nyilvánvalóan okszerűtlennek. Rámutatott, hogy ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy a Fővárosi Ítéltábla a bizonyítékokat utóbb, a másodfokú eljárásban ettől eltérően értékelte.

5. A kártérítési perben másodfokon eljáró I. r. alperes a 17.Pf.21.314/2014/5-II. számú, 2015. június 5-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság nem találta alaposnak a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét, így az ezzel összefüggésben előterjesztett, a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet is elutasította. A másodfokú ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a büntetőeljárásnak a nyomozati, vádemelési és bírósági szakasza, a tényállás megállapítása és a büntetőjogi felelősség elbírálása mérlegelésen alapuló jogalkalmazói tevékenység. Kiemelte, hogy a kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja, hogy egy adott bűncselekmény törvényi tényállási elemei a büntetőeljárás adott szakaszában fennálltak-e, a kártérítési perben nem kerülhet sor a korabelileg rendelkezésre álló büntetőeljárási adatok felülmérlegelésére. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját azt illetően is, hogy a kártérítési per I. - III. r. alperesei részéről nem állapítható meg a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése. A rendőrség és az ügyészség a nyomozati és vádfunkciót ellátva a mérlegelés jogának kereteit betartva járt el, ezért a velük szemben a Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem nem lehetett alapos. Rámutatott, hogy az alapos gyanú fennállásának megállapításához nem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsége, hogy bűncselekmény történt. Hasonlóképpen a vádemelésnek sem kell teljes bizonyosságon alapulnia, ahhoz elegendő az alapos gyanú. A vád törvényessége szempontjából annak ténybeli megalapozottsága, bizonyítékokkal való kellő alátámasztottsága közömbös, mert ez a kérdés a büntető per érdemi elbírálásra tartozik. Kiemelte, hogy a beszerzett iratok, tanúvallomások bizonyító erejének értékelése az ügyészség szabad mérlegelési jogkörébe tartozik, az e körben hozott döntést a polgári bíróság nem mérlegelheti felül. Ezért a mérlegelés eredményeképpen levonható következtetés kártérítési kötelezettség alapját sem képezheti. Az a logika szabályaira épülő gondolkodási folyamat pedig, ami a vádirat szerint a tényállás elemét képező magatartás elkövetését a Be.-ben szabályozott kár fogalmakkal okszerűen összekapcsolja, a jogalkalmazó szubjektív képességeitől függő olyan elvonatkoztatás, amely – annak helyességétől függetlenül – kártérítésre okot adó, felróható magatartást eleve nem valósíthat meg. Rögzítette, hogy a felperest a rendkívül széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a büntetőügyben eljáró másodfokú bíróság az ellen emelt vád alól felmentette. A polgári ügyben eljáró bíróság hatásköre azonban nem terjed ki arra, hogy a vád tartalmi hibájának ténye alapján ezeket az eljárási cselekményeket, valamint a meghozott jogerős döntésnek a felülbírlatát, ezzel az alperes felróható eljárását állapítsa meg.

6. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró III. r. alperes a 2016. május 4. napján kelt Pfv.IV.21.768/2015/14. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperes által a felülvizsgálati eljárásban benyújtott beadvány olyan új tényeket tartalmazó iratnak minősül, amit az eljáró bíróságok nem értékelhettek, így azt a Kúria sem vehette figyelembe a Pp. 275. § (1) bekezdése szerint. Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a perben beszerzett büntetőügy iratainak, valamint a per egyéb adatainak részletes vizsgálata alapján meghozott döntését a kereseti kérelem

szempontjából releváns tények és az irányadó joggyakorlat figyelembevételével kimerítően megindokolta. A másodfokú bíróság elvi szinten is kitért a büntetőügyben eljáró alpereseknek a büntetőeljárás különböző szakaszaiban betöltött szerepére, és az irányadó jogszabály mentén a Ptk. 349. § alapján eljáró polgári bíróság által vizsgálható szempontokat rögzítette. Kiemelte, hogy a büntetőeljárásban az I. r. alperes részéről az alapos gyanú, a II. r. alperes részéről a vádemelés a rendelkezésre álló bizonyítékok értelmezésén alapult, az nem volt nyilvánvalóan alaptalan. Hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékoknak az igazságszolgáltatás egyes szervei által való eltérő értékelése önmagában nem ad alapot a kártérítési felelősséget megalapozó kirívóan súlyos jogalkalmazói tévedés megállapítására. Megállapította, hogy az alperesek eljárásuk során a Be. 7. §-ában rögzített ártatlanság vélelmét szem előtt tartva jártak el. Önmagában az, hogy a büntetőügyben első fokon hozott ítélet a felperes fellebbezése folytán másodfokon megváltoztatásra került, nem alapozza meg a III. r. alperessel szemben a Ptk. 349. §-ára és 339. § (1) bekezdésére alapított kártérítési kereseti kérelmet.

7. A felperes a jelen perben a módosított kereseti kérelmében a kártérítési perben eljáró Fővárosi Ítéltábla I.r., Székesfehérvári Törvényszék II.r. és a Kúria III.r. alperes egyetemleges kötelezését kérte 2.300.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére. Kereseti kérelmét az 1952. évi III. törvény (Pp.) 2. § (1) bekezdésére és (3) bekezdésére alapítva állította, az alperesek megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Előadta, hogy az alperesek nem biztosították számára a kártérítési perben a pártatlan bírósághoz való jogot, mert az összes részletszabály betartása ellenére az eljárás igazságtalan és méltánytalan volt. A büntetőeljárás során olyan súlyos szakmai hibák történtek, amelyek nem maradhattak volna jogkövetkezmény nélkül. Az alap perben eljáró bíróságok nem akarták pontosan látni a büntetőeljárás történéseit és nem értékelték azt, hogy a felperessel szemben indult nyomozás, majd a vádemelés, illetőleg az elsőfokú eljárásban hozott, bűnösséget megállapító döntés olyan bizonyítékokon alapult, amik vagy nem léteztek, vagy a felperes személyét illetően nem voltak relevánsak. A II. r. alperes a kártérítési perben hozott elsőfokú ítélete indokolásában felületesen értékelte a kártérítési per alpereseinek tevékenységét. A másodfokú ítéletet hozó I. r. alperes ítéletének indokolása azon az elvi tételen alapul, hogy a büntető eljárásban hozott döntést a kártérítési per bírósága nem bírálhatja felül. A másodfokú döntés indokolása lényegében azt mondta ki, hogy a Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontja ellenére a Ptk. 349. §-ára alapított kárigény elbírálásra a polgári perben eljáró bíróságnak nincs hatásköre. Az I. r. alperes az immunitás elvére hivatkozva, a II. r. alperes pedig okszerűtlen, iratellenes indokokkal kísérelte meg az indokolási kötelezettségét látszólag teljesíteni. A III. r. alperes által hozott ítélet ehhez hasonlóan nem valós indokokat tartalmaz.

8. Az eljárás azért is tisztességtelen volt mind a három alperes esetében, mert az alperesek az indokolási kötelezettségüknek csak formálisan tettek eleget, amikor csupán az alap per alperesei eljárásának megfelelőségét, mérlegeléssel hozott döntéseik okszerű voltát hangsúlyozták. Döntésükből nem vált ismertté az, hogy az alap per alperesei kártérítési felelősségének megállapításához milyen mértékű jogsértés szükséges. Az alperesek tévesen helyezkedtek arra az álláspontra, hogy a büntetőügyben eljáró hatóságok mérlegelésének helyessége körében folytatott vizsgálat a büntetőeljárásban hozott döntés felülbírálatát jelentené, mert ha ez így lenne, akkor az a Ptk. 349. § (1) bekezdésének kiüresítését jelentené. A III. r. alperes a felülvizsgálati eljárásban a felperes által benyújtott iratok értékelését valótlan indokkal utasította el. A táblázat új bizonyékként történő minősítése téves volt, mert az új információkat nem tartalmazott, mindössze a büntetőeljárás adatait rendezte időbeli sorrendbe, nyilvánvalóvá téve a kártérítési per alpereseinek jogsértő magatartását. Sérült a

tisztességes eljáráshoz való jog ezért is, mert a kártérítési perben az alperesek nem biztosították a felperes számára, hogy bizonyítékait előterjessze, az általa indítványozott tanúbizonyítást sem folytatták le.

9. Ezt meghaladóan hivatkozott arra is, hogy sérült a törvényes bíróhoz való joga, mert a II. r. alperes eljárásában a kártérítési per átszignálására úgy került sor, hogy arra a II. r. alperes ügyelosztási rendje nem adott lehetőséget, az I. r. alperesnél pedig a kártérítési per időszakában nem működött olyan összetételű tanács, ami a felperes ügyében másodfokú határozatot hozott. Állította, hogy a tisztességes eljáráshoz, a pártatlan bírósághoz való joga sérült azzal is, hogy az alap perbeli III. r. alperes képviselőjében a jelen per alperesinek igazgatási-szervezési feladatait ellátó OBH járt el.

10. Kérte, hogy a bíróság forduljon az Európai Unió Bíróságához a Pp. 155/A. § (1) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali kérdést előterjesztve, hogy a 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 86. § (3) bekezdés b) pontjában rögzített bírósági szervezeti képvisellel összeegyeztethető-e az Alapjogi Charta 47. cikkében foglalt tisztesség eljáráshoz fűződő jog. Kérte az ügyben eljáró Kúriai tanácselnök, a másodfokú tanácselnök, a másodfokú tanács előadó bírójának tanúkénti meghallgatását.

11. Az I. r. és II. r. alperes a kereset elutasítását kérték vitatva annak jogalapját és összecszerűségét azzal, hogy a felperessel szemben költségigényük nincs. Állították, hogy a kereseti kérelem végső soron a meghozott jogerős döntést sérelmezve állítja, hogy az alperesek nem részrehajlástól mentesen, pártatlanul döntöttek. A kereseti kérelemben felhozott tények semmilyen módon nem alkalmasak annak megállapítására, hogy az alperesek megsértették volna a tisztességes eljáráshoz való jogot. A felperes valójában a kártérítési perben érvényesíteni kívánt anyagi jogának megsértését állítja, erre azonban a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti perben alappal nem támaszthat igényt. Az I. r. és II. r. alperesek a kártérítési perben helytálló döntést hoztak, hiszen azt a Kúria a felülvizsgálati eljárásban helybenhagyta. Ebből következően a jelen perben eljáró bíróság sem állapíthatja meg, hogy a Kúria határozatában foglaltakkal szemben az I. r. alperes jogerős határozata nem volt az eljárási és anyagi jogszabályoknak megfelelő. Valótlan az a felperesi előadás, hogy az az I. r. és II. r. alperesek az indokolási kötelezettségüknek ne tettek volna eleget. A felperes által e körben hivatkozott indoklásrészletek a szöveggörnyezetükből kiragadva kerültek bemutatásra. Valójában az első- és másodfokú ítélet indokolása részletesen számot ad arról, a kártérítési kereseti kérelem miért került elutasításra. Alaptalannak találták a felperes azon hivatkozását is, hogy a törvényes bíróhoz való joga sérült. Részletesen nyilatkoztak arra, hogy a II. r. alperes esetén az átszignálásra a Bszi. és az ügyelosztási rend szabályainak megtartásával került sor. Az I. r. alperes kapcsán ezzel összefüggésben hivatkoztak arra, hogy a másodfokú tanács elnökének a Kúriára történő áthelyezése miatt a Bszi. 11. § (2) bekezdése alapján vált szükségessé az ügyelosztási rendtől való eltérés. A másodfokú eljárásban nem sérült a felperesnek a törvényes bíróhoz való joga. Kérték az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását, hivatkozva arra, hogy a Kúria az 1/2016. számú polgári jogegységi határozatában a Bszi. 86. § (3) bekezdés b) pontja tekintetében megfelelő iránymutatást adott. A felperes által indítványozott tanúbizonyítás mellőzését kérték arra tekintettel, hogy a felperes nem konkrét tényállításai igazolására kérte a tanúkat meghallgatni, hanem tőlük részben jogi véleményük kifejtését várta.

12. A III. r. alperes ugyancsak a felperes keresetének elutasítását kérte, vitatva azt jogalapjában és összszerszerűségében. Állította, hogy nem fejtett ki olyan jogellenes magatartást, ami gátolta volna a felperes Pp. 2. § (1) bekezdésében rögzített jogainak érvényesülését. A felülvizsgálati eljárás kereteit a kérelem határozta meg, általában a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható. Felülmérlegelésre csak kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan, iratellenes, vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz, ez azonban a jelen esetben nem volt megállapítható. Minden alapot nélkülöz az a felperesi előadás, miszerint a III. r. alperes jogi indokolás nélkül, vagy téves indokolással hozta volna meg a határozatát. Hangsúlyozta, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének vizsgálata során az egész eljárást kell értékelni. A felperes a sérelemdíj megfizetése iránti igényét lényegében a saját ügyében meghozott elutasító ítélet tartamára alapítja. Ez azonban a III. r. alperes kártérítési felelősségének megállapítására nem vezethet, az ítéleti döntés utólag a kártérítési perben nem vizsgálható felül. A jogorvoslati rendszer szabályozásából következően a felülvizsgálati eljárásban hozott érdemi döntés végleges, annak jogszabálysértő voltára a jelen kereset előterjesztésén keresztül nem lehet megalapozottan hivatkozni. Téves az a felperesi álláspont, hogy a III. r. alperes az immunitás elve alapján ne vizsgálta volna a bíróságok kárfelelősségét, vagy kiüresítette volna a Ptk. 349. § (1) bekezdését. Ha mindezekről eltérően a jogsértés megállapítható is lenne, a felperes nem bizonyított olyan hátrányt, ami a sérelemdíj iránti igényét alapossá tenné.

13. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában a Pp. 2. § (1) bekezdésével és (3) bekezdésével kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes által állított alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony az alap per megindításával jött létre, ezért a jelen eljárásban a Pp. 2012. január 16. napján hatályos rendelkezései alkalmazandók. Rögzítette, hogy a Kúria BH2019.81. számú eseti döntésében kifejtettek szerint a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazhatóságának feltétele, hogy a felperes valamilyen vagyoni, vagy nem vagyoni hátrányt kimutasson. Rámutatott, hogy az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat (pl. „igazságos tárgyalás”) és egyben biztosítja az eljárási garanciák teljesedését is. A „fair trial” olyan minőség, ami a 6/1998. (III.11.) AB határozatból következően az eljárás egészének figyelembevételével ítéltető csak meg. A 9/1992. (I.30.) AB határozatból következően az Alkotmány nem az anyagi igazság érvényesülésének alanyi jogát, hanem az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges eljáráshoz fűződő jogot biztosítja. A bíróságnak ezért a 3005/2014. (I.31.) AB végzésből következően még a döntés lényegére kiható jogi tévedése sem jelenti feltétlenül azt, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérült. A 3112/2015. (VI.23.) AB határozat alapján a helytelen ítéleti döntés nem alapozza meg a tisztességes eljárás követelményének megsértésére alapított kereseti kérelmet.

14. A törvényszék iratellenesnek találta azt a felperesi hivatkozás, miszerint a kártérítési perben eljáró bíróságok az ítélet anyagi jogerejére hivatkozva nem vizsgálták az alap per alperesének eljárását, döntését. A II. r. alperes ítéletében rögzítette, hogy a bizonyítékok mérlegelésével, értékelésével kapcsolatos tevékenység megalapozhatja a közhatalmi jogkörben eljáró szervek kártérítési felelősségét akkor, ha a bizonyítékokat az eljáró hatóságok kirívóan okszerűtlenül értékelték. Önmagában azonban a téves, de nem kirívóan okszerűtlen mérlegelés kártérítési felelősséget nem alapoz meg. Az I. r. alperes osztotta az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontját. A kártérítési per másodfokú bírósága elvégezte annak a vizsgálatát is, hogy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése megállapítható-e. Az I. r.

alperesnek az e körben elfoglalt álláspontjával azonos tartalmú a III. r. alperes ítéletének indokolása. Miután az I. r. és III. r. alperes egyetértett a II. r. alperes által e körben kifejtettekkel, a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás során hozott ítéletben ezen indokok részletes megismétlése szükségtelen volt. Utalt arra, hogy a felperes által hivatkozott Pf.IV.21.387/2017/7. számú ügyben a Kúria azonos jogi alapon ítélt az azzal a különbséggel, hogy ott megállapíthatónak találta az érdemi jogértelmezési, jogalkalmazási hibát.

15. Osztotta az elsőfokú bíróság az alperesek álláspontját azzal kapcsolatban is, hogy a felperes a jelen perben a kártérítési perben hozott jogerős ítéletet érdemben kívánta vitatni. Ez azonban a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényt nem teheti alapossá. A jelen per tárgyát képező kereseti kérelem elbírálása során a bíróságnak a döntés meghozatalához vezető eljárást lehet és kell vizsgálnia, a Bszi. 6. §-ában foglalt rendelkezés folytán azonban abban nem foglalhat állást, hogy a meghozott döntés érdemben helyes-e.

16. Utalt arra, hogy az eljáró bírák elfogultságára a felperes nem hivatkozott a kártérítési perben, a Pp. 16. § (4) bekezdése szerint kizárási okot nem jelentett be. A felperes csak utólag, a kereseti kérelme elutasításából következtetett arra, hogy az eljáró bírák nem voltak pártatlanok. Rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság a 3154/2017. (VI.21.) AB határozatában megállapította, hogy az OBH látja el az alperes bíróság perbeli képviselőjét, ami nem eredményezi a pártatlan bírósághoz való jog sérelmét. Hangsúlyozta, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igény nem az úgynevezett alap perben elkövetett egyes eljárási szabálysértéseken alapul, így az eljárás egészéből kiragadott egyes, a felperes által hivatkozott eljárási szabályszegések, mint például a tanúbizonyítási indítvány mellőzése, vagy a felperes beadványának a bizonyítékok köréből való kirekesztése a jelen per eldöntése szempontjából nem bírnak jelentőséggel.

17. A felperes törvényes bíróhoz való joga megsértésével kapcsolatban utalt a Bszi. 8. § (1) és (2) bekezdésében, 9. § (1) bekezdésében, 10. § (1) bekezdésében, valamint 11. § (1) és (2) bekezdésében írtakra. Rögzítette, hogy a kártérítési kereset kijelölés folytán 2013. április 11-én érkezett a II. r. alpereshez. Az ügy a 27.P. tanácsra került kiszignálásra, majd 2014. március 6-án a 24.P. tanácsra átszignálásra. Az átszignálás időpontjában hatályos ügyelosztási rend szerint dr. Bíró2-n a 2.Pf. tanács tagjaként a Székesfehérvári Járásbíróságról való kirendeléssel a II. r. alperes polgári-gazdasági ügyszakában ítélt. Az ügyelosztási rendben rögzítettek szerint az elsőfokú peres ügyek intézésében részt vesznek a Pf. tanácsok előadó bírái, akik az elsőfokú peres ügyeket korlátozott számban, a fellebbezett ügyekben kialakult szakosodásnak megfelelően kapják. Ebből következően dr. Bíró2-n az elsőfokú ügyek intézésében az átszignáláskor részt vehetett, ezért ő szintén az ügy törvényes bírójának tekinthető, az ügy jogszerűen került rá átosztásra. A Bszi. nem tiltja, hogy amennyiben az ügyelosztási rend szerint az ügy intézésére több bíró is kijelölhető, úgy igazgatási okból az ügy átszignálásra kerüljön. Ez nem jelenti a törvényes bíróhoz való jog sérelmét. Az I. r. alperes esetében a felperes ügye a 17.Pf. tanácsra került kiszignálásra és ez a tanács hozott ítéletet az ügyben. A tanács összetétele a kiszignálás és a fellebbezés elbírálása közötti időben megváltozott. Az I. r. alperes igazolta, hogy a korábbi tanácselnök 2015. március 1-ével a Kúriára került áthelyezésre. Ez a körülmény pedig olyan, a Bszi. 11.§ (2) bekezdésében meghatározott ok, ami indokolta az ügyelosztási rendtől való eltérést, hiszen a Kúriára beosztott bíró nyilvánvalóan nem járhatott el az I. r. alperes hatáskörébe tartozó ügyben. Az I. r. alperes igazolta azt is, hogy a Fővárosi Ítéltábla elnöke a 17.Pf. tanács vezetésével Bíró3-t 2015. április 30. napjáig, majd 2015. július 15. napjáig megbízta, dr. Bíró4-t pedig ugyanebbe

a tanácsba 2015. március 1. napjától beosztotta. A tanács ezért törvényesen volt megalakítva, a törvényes bíróhoz való jog nem sérült. Ezért nem volt jelentősége annak, hogy az ügyelosztási rend mikor került a változásoknak megfelelően módosításra.

18. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, a felperes nem jelölt meg olyan vagyoni, vagy nem vagyoni hátrányt, ami őt azáltal érte volna, hogy ügyét nem törvényes bíró tárgyalta és ezért ezen esetleges jogsértésre alapítottan igényt nem érvényesíthet.

19. Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmét sem. Utalt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 51. cikk (1) bekezdésében írtakra azzal összefüggésben, hogy az igazságszolgáltatás az Unió által nem harmonizált jogterület. A Bszi. megalkotása során a Magyar Állam nem az uniós jogot hajtotta végre, a Charta 47. §-ára e jogszabállyal összefüggésben a felperes közvetlenül nem hivatkozhat.

20. A bíróság nem találta megalapozottnak a felperes tanúbizonyítási indítványát sem, figyelemmel arra, hogy tanú meghallgatásának a felek által vitatott tények bizonyítása körében van csak helye.

21. Mindezekre figyelemmel a felperes kereseti kérelmét elutasította és a felperest kötelezte a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

22. Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján annak a kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását és az alperesek perköltségben marasztalását, másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése szerint hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete formális és jogsértő. A bíróságnak a kereseti kérelem tárgyában kellett volna döntenie és nem az alperesek által korábban hozott ítélet megállapításait idéznie.

23. Arra hivatkozott, hogy a perbíróság ítéletének indokolásában ugyan összefoglalta a büntetőeljárás eseményeit, az ítéletének indokolása azonban követhetetlen, következtlen és jogszerűtlen. Az elsőfokú ítélet a Pp. 221. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel jogsértő. Hangsúlyozta, hogy keresetében azt állította, az I-III. r. alperesek az előttük folyt kártérítési perben megsértették a felperesnek a pártatlan bírósághoz, a törvényes bíróhoz, a bírói jogvédelemhez, indokoláshoz, valamint a jogorvoslati joghoz való jogát.

24. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a jelen perben a Pp. 2. § (3) bekezdésének a 2012. január 16.napján hatályos szövege alkalmazandó. A kártérítési perben a keresetlevél nem ebben az időpontban került benyújtásra, a keresetlevél benyújtásával semmilyen igazságszolgáltatási jogviszony nem keletkezett a felperes és a II. r. alperes között. A tisztességes eljáráshoz kapcsolódó sérelem az eljárás ügydöntő határozatában manifesztálódott. Rámutatott, hogy a II. r.alperes az ítéletét 2014. június 24-én hozta.

25. Hangsúlyozta, hogy mindhárom alperes eljárása az új Ptk. hatálya alatt fejeződött be, ezért a kártérítési kereset kapcsán a 2014. március 15.napjától hatályos Pp. 2.§ rendelkezései alapján nyújtotta be a keresetét, nevesítve a sérelemdíj intézményét. Kiemelte, hogy a Ptk. 2:52. §-a szerint a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása a sérelemdíj megállapíthatóságához nem szükséges, ezért az elsőfokú bíróság jogsértően utasította el a kereseti kérelmet arra hivatkozva, hogy a felperesnek további hátrányt kellett volna igazolnia annak érdekében, hogy a sérelemdíj iránti igénye megalapozott legyen.

26. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értette meg a kereseti kérelmet, meg sem kísérelte a sérelemdíj jogi alapját tisztázni. Ehelyett szó szerint idézte a kártérítési perben hozott okfejtést. Az elsőfokú bíróság döntésének iratellenessége abban nyilvánul meg, hogy úgy hivatkozza meg az alperesek ítéleteit, mintha azok meghozatalát megelőzően tényszerű és perrendszerű bizonyítási eljárás került volna lefolytatásra. A perbíróság semmilyen perrendszerű bizonyítást nem folytatott le, mindössze az I-III. r. alperesek által korábban hozott ítéletek indoklására hivatkozott. A perbíróságnak nem az volt a feladata, hogy azt állapítsa meg, a kártérítési perben hozott ítélet nem helyes, hanem annak vizsgálata, hogy a kártérítési perben eljáró bíróságok a tisztességes eljáráshoz való jogot megsértették-e. Az indokoláshoz való jog megsértését pedig az valósította meg, hogy az I-III. r. alperes által hozott ítéletek rendelkező része és indoklása nem alkotott koherens egységet, az indoklás részben, vagy egészben jogi és tartalmi szempontból emiatt értelmezhetetlen. A jelen perben a vizsgálat tárgyát az képezte, hogy a kártérítési ügyben eljáró alperesek contra legem jogalkalmazása elérte-e azt az alkotmányjogilag is értékelhető szintet, aminek esetében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme már megállapítható. A Római Egyezmény 6. cikkében, valamint a 20/2017. (VII.18.) számú Alkotmánybírósági határozatban írtakra utalva kiemelte, hogy az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésében rejlő indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye a 3003/2012. (VI.21.) AB végzésben írtak szerint is a bírósági döntés szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni. Állította, hogy amennyiben az I. r. alperesnek az alap perben hozott ítéletében kifejtettek igazak lennének, az végső soron azt jelentené, hogy a nyomozóhatóság bármikor, bárkit, bármilyen bizonyítékok alapján meggyanúsíthatna, míg az ügyészség esetében a vádemelésnek nem kellene bizonyítékokkal alátámasztottnak lennie, figyelemmel arra, hogy a bűnösség kérdésében a bíróság dönt. Rámutatott, hogy a 9/2018. (VI.29.) LÜ. utasítás alapján is az állapítható meg, hogy a vád és az alapos gyanú között markáns különbség van. Nem érthető, hogy az ügyészek szakmai felkészültségéről (ahogy az I.r.alperes ítélete fogalmazott: „jogalkalmazó szubjektív képességeitől”) hogyan függhet a kártérítési felelősség. A kirívóan okszerűtlen kifejezés más kontextusban jelenik meg mind a perbíróság, mind az I-III. r. alperesek ítéletében.

27. Mind az alperesek, mind a perbíróság ítéletéből szembetűnően hiányzik a Fővárosi Ítéltábla által hozott 2.Bf.318/2010/82. számú ítéletének lényegi rendelkezése, ami egyrészt a felperest, az ellene emelt vádak alól felmentette, másrészt aminek indoklása szerint a felmentésre bűncselekmény hiányában került sor.

28. Álláspontja szerint mind a perbíróság, mind az I-III. r. alperesek a büntetőjogi felelősségi rendszert összekeverik a polgári jogi kárfelelősség elemeivel. Az elsőfokú bíróság a büntetőeljárásban mérlegeléssel hozta meg a felperes bűnösségét megállapító ítéletét, de ennek során olyan körülményeket értékelt terhelő bizonyítékként, amelyek jogsértőek, értelmezhetetlenek, azok sem együttesen, sem külön-külön nem támasztották alá a felperes ellen emelt vádak. A büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság az ártatlanság vélelmét

megsértve utalt a felperes ellen indult másik – ugyancsak a felperes felmentésével zárult – büntetőeljárásra. Az elsőfokú eljárásnak ezt a törvénysértő voltát mérlegelte felül a másodfokú büntető bíróság és mentette fel a felperest bűncselekmény hiányában. A kirívóan okszerűtlen minősítést a felperes ügyében a jogerős felmentő ítélet szüntette meg. A felperes soha nem kérte a büntető eljárásban hozott másodfokú ítélet felülmérlegelését, hiszen az rá nézve kedvező döntést tartalmazott, ezért valamennyi, a kártérítési perben eljáró bíróság alaptalanul hivatkozott ítéletének indokolásában a büntető ítélet anyagi jogerejére és arra a jogelvre, hogy az a polgári kártérítési perben nem törhető át. Az e körben kifejtett indoklás mindössze azt a célt szolgálta, hogy a kereset e valótlan indokok alapján elutasítható legyen. A jelen per alpereseinek törvénysértő magatartása abban nyilvánult meg, hogy meg sem kísérelték értelmezni, hogy az ügyészi vád, illetve az elsőfokú bíróság kirívóan súlyos törvénysértései konkrétan hogyan, miként nyilvánultak meg. Hangsúlyozta, hogy az EJEB szerint a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság követelményének teljesítése. Ehhez pedig az szükséges, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. Nem felel meg a Római Egyezmény 6. cikkében foglalt elvárásnak az, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényeges kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben.

29. A pártatlan bírósághoz és a törvényes bíróhoz való jog kapcsán hivatkozott az Alkotmánybíróság által is felhívott, az EJEB által alkalmazott úgynevezett kettős tesztre (36/2013. (XII.5.) AB határozat). Fenntartotta, hogy az a megoldás, ami lehetőséget ad arra, hogy a bíróság ellen indított kártérítési perben a bíróságokat az az OBH képviselje, aki egyben a kártérítési pert tárgyaló bíró igazgatási vezetője, a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot, a pártatlan bírósághoz való jogot sérti. Változatlanul fenntartotta, hogy az I. és II. r. alperesek az ügy átszignálása, tárgyalása során megsértették a törvényes bíróhoz való jogát. Hangsúlyozta, hogy az ügyrend folyamatos változtatása nem ügyelosztás, hanem ügy osztogatás, ami minőségében is befolyásolja a bírói munkát. E körben hivatkozott a 21/2014. (VII.15.) AB határozatban foglaltakra.

30. Az elsőfokú döntés maga is megvalósítja a Pp. 2. § (1) bekezdésének sérelmét, mert a törvényszék a döntését nem valós indokokra alapította. A jelen eljárásban is sérült a pártatlan bírósághoz való jog, mivel az I. és II. r. alperes képviselőjét az OBH látja el.

31. Sérelmezte, hogy a törvényszék mellőzte az előzetes döntéshozatali indítvány iránti kérelmét. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően kérte a per tárgyalásának felfüggesztését és az előzetes döntéshozatali eljárás iránti indítvány előterjesztését.

32. Az I. és II. r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperesnek az I. és II. r. alperesek javára fejenként 50.000,-Ft + ÁFA másodfokú perköltségben aló marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint a fellebbezésből nem állapítható meg, hogy a támadott ítélet megváltoztatását a felperes milyen körben és módon kéri. Ez a fellebbezés indokolásából sem állapítható meg, mert abban a felperes kizárólag eljárási kifogásait fogalmazta meg. Az elsőfokú ítélet rendelkező részéből, majd annak indokolásából megállapítható, hogy a jelen perben eljáró törvényszék a felperes keresetében megjelölt jogról, az annak alapját képező tényelőadások és bizonyítékok számbavételével, a jogszabályok helyes alkalmazásával döntött. Az elsőfokú ítélet mindenben megfelel a Pp. 213. § (1) bekezdésében és 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Előadták,

hogy a Pp. 155/A. § (3) bekezdése értelmében az előzetes döntéshozatali indítványra vonatkozó kérelem elutasítása tárgyában hozott döntés ellen nincs helye külön fellebbezésnek, ezért a Pp. 254. § (1) bekezdése alapján ezt a döntés a másodfokú bíróság sem bírálhatja felül.

33. A III. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte azzal, hogy a felperessel szemben perköltségigénye nincs. Álláspontja szerint téves az a felperesi állítás, miszerint az elsőfokú bíróság nem hozott volna döntést a felperes által előterjesztett kereseti kérelmek kapcsán. A sérelmezett ítélet nem tekinthető formálisnak. A törvényszék valamennyi kereseti kérelemről határozott és döntésének megfelelő indokát adta. A III. r. alperes vonatkozásában a felperes érdemben nem fejtette ki fellebbezése jogi indokait. Állításait érvekkel és indokolással nem támasztotta alá. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a felperes előzetes döntéshozatali kérelmével kapcsolatban is. E körben hivatkozott az EU:C:1982:335, 15-21. pontjaira, valamint a 6/2015. (VII.21.) AB határozatra is.

34. A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

35. Az ítéltábla a másodfokú eljárásban elsőként azt vizsgálta, a felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelme mennyiben alapos. A fellebbezés tartalmából megállapíthatóan e kérelmét a felperes a másodfokú eljárásban is fenntartotta. Ez helyes értelmezéssel az I. és II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmében írtaktól eltérően nem azt jelenti, hogy a felperes az e tárgyban hozott elsőfokú döntéssel szemben a Pp. 155/A § (3) bekezdésébe ütköző módon külön fellebbezéssel élt volna. Az EUB C-210/06. számú ítéletéből következően a másodfokú eljárásban előterjesztett, illetőleg fenntartott előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelem vizsgálata nem mellőzhető, annak tárgyában az ítéltáblának kell határoznia. A felperes a fellebbezésében mindazonáltal újabb jogi érvelést nem adott elő az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmével kapcsolatban, csak utalt az általa már az elsőfokú eljárásban előadottakra. Ennek megfelelően a másodfokú eljárásban előterjesztett kérelem indokát az képezte, hogy a felperes állítása szerint nem felel meg a pártatlan bírósággal szemben támasztott, az EJEB több ítéletében megfogalmazott és a 36/2013. (XII.5.) AB határozatban is megjelelő kettős teszt követelményének az, hogy a jelen perben alperesként eljáró bíróságokat a 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 86. § (3) bekezdés b) pontja alapján a bíróságok központi igazgatásának feladatait ellátó OBH képviseli. Ezzel összefüggésben hivatkozott a felperes arra, hogy a 6/2014. (IV.30.) OBH utasításban írtakra figyelemmel az OBH-nak és az OBH elnökének a képviseleti joga azért is aggályokat ébreszt az eljáró bíró függetlenségét illetően, mert a képviseleti jog gyakorlása során is fennmarad az OBH igazgatási vezetői szerepe (az OBH kettős arculata).

36. A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelme alapjaként az Alapjogi Charta 47. cikkére, valamint az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában 1950. november 4-én kelt egyezményre (Római Egyezmény), különösen annak 6. cikk (1) bekezdésében írtakra hivatkozott.

37. Az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárásra két esetben kerülhet sor: a Szerződések (az elsődleges közösségi jog), továbbá az uniós intézmények, szervek, vagy

hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése (a másodlagos közösségi jog) értelmezése kapcsán.

38. A Római Egyezmény nem tartozik az EUMSZ 267. cikke a) pontja szerinti Szerződések körébe és nem az uniós intézmények, szervek, vagy hivatalok jogi aktusa. Ennek megfelelően a Római Egyezmény értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének nincs helye.

39. Az Alapjogi Charta 47. cikke szerint mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez. Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.

40. Az 51. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevétel mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt jogokat és betartják az abban foglalt elveket, valamint előmozdítják azok alkalmazását. A (2) bekezdés szerint a Charta az uniós jog alkalmazási körét nem terjeszti ki az Unió hatáskörein túl, továbbá nem hoz létre új hatásköröket vagy feladatokat az Unió számára, és nem módosítja a Szerződésekben meghatározott hatásköröket és feladatokat.

41. Az EUB C-40/11. számú ítélete szerint a tagállamok kizárólag annyiban címzettjei a Charta rendelkezéseinek, amennyiben az Unió jogát hajtják végre (78. és 79. pont) Az EUB C-609/17. és C-610/17. számú egyesített ügyekben hozott határozata a 2003/88. számú irányelvvel és a Charta 31. cikkével összefüggésben kifejti, hogy önmagában az a tény, hogy valamely belső intézkedés olyan tárgykörbe tartozik, amiben az Unió hatáskörrel rendelkezik, nem vonhatja azokat az uniós jog hatálya alá, ekként pedig nem járhat a Charta alkalmazandóságával (45.) A döntés 44. pontjában írtakból következően előzetes döntéshozatali eljárásnak akkor lehet helye, ha a Chartában meghatározott jog tárgyában az 51. cikk (1) bekezdésének megfelelően létezik önálló uniós jogi norma és a tagállamok annak végrehajtása tárgyában hoztak nemzeti jogi rendelkezést. Ezzel egyezően az EUB C-569/16. számú ítélete szerint a Charta rendelkezésire hivatkozással csak akkor terjeszthető elő előzetes döntéshozatal iránti kérelem, ha a kérdés tárgyát képező jog az uniós jogrendben biztosított, a tényállás az uniós jog által szabályozott (52.).

42. A hivatkozott EUB ítéletekre is figyelemmel a Charta 51. cikk (1) és (2) bekezdéséből következően nincs helye előzetes döntéshozatali eljárásnak, ha a Chartában nevesített alapjog tárgyában nem született uniós jogi norma. A bíróságok képviselőjének kérdése tükrében a tisztességes eljáráshoz való jog nem jelenik meg uniós joganyagban, irányelvben, ilyenre a felperes sem hivatkozott. Ebből következően a Bszi 86.§-a nem uniós jog végrehajtása

tárgyában született, így e jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben előzetes döntéshozatali eljárás nem kezdeményezhető, mert az EUMSZ 267. cikke szerinti feltétel nem teljesül.

43. Ami a per érdemét illeti, az ítéltábla a fellebbezésben írtakra tekintettel az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni:

44. A felperes a kereseti kérelmében és fellebbezésében a pártatlan bírósághoz, a törvényes bíróhoz, a hatékony bírói jogvédelemhez, az indokoláshoz, a jogorvoslati joghoz való sérelmét állította. Az általa előadottak szerint e jogsérelmek alapját az képezte, hogy az OBH által ellátott perbeli képviseléssel és a kártérítési pernek az I. r. és a II. r.alperes eljárásában történt átszignálásokkal sérült a pártatlan törvényes bíróhoz, a hatékony bírói jogvédelemhez való joga. Emellett arra is hivatkozott, hogy az I., II. és III. r. alperesek indokolási kötelezettségeiknek érdemben nem, csak formálisan tettek eleget, ezzel megsértették a felperesnek az indokoláshoz és a jogorvoslathoz való jogát.

45. Az ítéltábla előjáróban kiemeli, hogy a Római Egyezmény az egyedi jogvitákban közvetlen igényérvényesítési lehetőséget a fél számára nem teremt. Az Egyezmény címzettjei annak 1. cikkéből következően az abban részes államok. Ezzel egyező álláspont jelenik meg a BH.2017.148. számú döntésben. Ebből következően a Római Egyezményre alapított fellebbezési érvelés nem foghatott helyt. Az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelem kapcsán már meghivatkozott Alapjogi Charta 51. cikkéből következően a Charta címzettjei a tagállamok, így a felperes az Alapjogi Charta rendelkezéseire sem hivatkozhat eredményesen. A jelen ügyben a felperes által érvényesíteni kívánt követelés jogalapját ezért nem a Római Egyezmény és nem az Alapjogi Charta, hanem a Pp. 2. §-a képezte. Ugyanakkor a Pp. 2. §-a szerinti tisztességes eljárás követelményének vizsgálata során nem hagyható figyelmen kívül az EJEK-nek a Római Egyezmény kapcsán kialakult gyakorlata.

46. A felperes sérelmezte azt az elsőbírői álláspontot, hogy a jelen perben a Pp. 2012. január 16-án hatályos rendelkezései alkalmazandók, mert az alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési per megindításával jött létre. Ez a megállapítás ténybelileg annyiban valóban téves, hogy a felperes a Ptk. 349. §-ára alapított kereseti kérelmét tartalmazó keresetlevelet a Fővárosi Törvényszéken 2012. december 28-án nyújtotta be a P.20.021/2013/1. számú irat érkezettő bélyegzője szerint.

47. A Pp. 2012. január 1. – 2012. január 31-én hatályos (3) bekezdése 2014. március 15-étől, a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) hatályba lépésével módosult. A módosítás a Pp. 2. § (1) és (2) bekezdését nem érintette, annak célja az volt, hogy a (3) bekezdés rendelkezéseit a sérelemdíj és a vagyoni kártérítés iránti igény különválasztásával és nevesítésével összhangba hozza az új Ptk. szabályaival. A Pp. 2. § - bár eljárásjogi kódex tartalmazza – valójában egy objektív alapú kártérítési felelősségre vonatkozó anyagi jogi jellegű jogszabályi rendelkezés. A Pp. 2. §-át a Pp-be elsőként beiktató 1999. évi CX. törvény 165. § (1) és (5) bekezdéséből következően egyértelműen az volt a jogalkotó szándéka, hogy a jelenleg hatályos 2010. évi CL. törvény (Jat.) 2. § (1) bekezdésének is megfelelően a Pp. 2. §-a szerinti sui generis kártérítési (kártalanítási) felelősség csak a hatályba lépést követően indult ügyekben legyen alkalmazható.

48. Az új Ptk-t hatályba léptető 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az új Ptk. hatályba lépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. Az új Ptk. hatályba lépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra – ideértve a mulasztást is - akkor is az új Ptk. hatályba lépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése az új Ptk. hatályba lépése utáni időpontra esik. Az új Ptk. rendszerében a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének jogkövetkezménye, azonban a Pp. 2. §-a e jogkövetkezményt rendeli alkalmazni az alapjogi sérelem esetére is.

49. Az ítéltábla álláspontja szerint a Ptké. 8. § (2) bekezdéséből következően – figyelemmel a Pp. 2. § anyagi jogi jellegére, valamint az azt beiktató törvény hatályba léptető rendelkezésére - a jelen eljárásban a Pp. 2. §-ának a kártérítési perben a keresetlevél benyújtásának időpontjában hatályos rendelkezései az irányadók. Ez következik mind a Ptké. 8. § (2) bekezdéséből, mind pedig a már hivatkozott Jat. 2. § (1) bekezdésből. Kétségtelen, hogy az úgynevezett alapeljárás befejeződése előtt az eljárás tisztességtelensége tárgyában főszabály szerint a felperes nem tud keresetlevelet előterjeszteni, mert az eljárás tisztességtelensége csak az egész eljárás alapján vizsgálható (6/1998. (III.11.) AB határozat), de ez nem jelenti azt, hogy – éppen az eljárás időtartamának egészére figyelemmel – a Pp. 2. §-ának sérelme esetén a jogsértés kizárólag az eljárást befejező határozatban nyilvánulna meg. Ezzel azonos következtetésre jutott a Kúria a BH.2019.81. szám alatt közzétett eseti döntésében. Ebből következően a jelen eljárásban a Pp. 2.§-ának a kártérítési perben előterjesztett keresetlevél benyújtásának időpontjában, azaz 2012. december 28-án hatályos rendelkezései az irányadók, amik azonosak az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett 2012. január 16-án hatályos rendelkezésekkel.

50. A tisztességes eljáráshoz, ezen belül a pártatlan bírósághoz való joggal kapcsolatban az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az OBH képviseleti jogának gyakorlása nem eredményezte a pártatlan bírósághoz való jog sérelmét. Érdemben helyes az elsőfokú döntés azt illetően is, hogy az I. és II. r. alperes eljárásával kapcsolatban a törvényes bíróhoz való jog sérelmére a felperes eredménnyel nem hivatkozhat, e körben azonban az ítéltábla nem osztja maradéktalanul a törvényszék ítéletében kifejtett érvelést. A fellebbezésben írtakra tekintettel az ítéltábla az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni:

51. Az OBH perbeli képviseleti jogával kapcsolatban 1/2016. Közigazgatási – munkaügyi - polgári jogegységi határozat megállapította, hogy a Bszi. 86. § (3) bekezdés b) pontja meghatalmazotti képviseletet jelent. A 3154/2017. (VI.21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a Bszi. 86.§ (3) bekezdés b) pontjával összefüggésben vizsgálta, hogy az OBH elnöke meghatározó befolyással bír-e a bírák jogállására és arra a következtetésre jutott, hogy az OBH elnökének a bírák státuszát érintő hatáskörei többnyire közvetettek, ahol pedig közvetlenek, ott azok erős korlátok között gyakorolhatók. Az Alkotmánybíróság összességében arra a megállapításra jutott, hogy az OBH elnöke a jogszabályi rendelkezések keretei között semmilyen ráhatással nem bír a bírák ítélkezési tevékenységére (a 3154/2016. (VI.21.) AB határozat 24-30. pontjai). A hivatkozott Alkotmánybírósági határozat 35. pontja rögzíti, hogy a Bszi. 86. § (3) bekezdése szerinti képviseleti jog semmilyen többletjogosítványt nem ad az OBH-nak más meghatalmazott képviselők helyzetéhez képest. A Jogi Képviseleti Osztály képviselőként eljáró munkatársai a képviseleti tevékenységet nem bíróként, hanem az OBH alkalmazottjaiként látják el, ezért az eljárási funkciók keveredése sem állapítható meg. Az ezzel összefüggésben a felperes által meghivatkozott 6/2014. (IV.30.)

OBH utasítás sem állapít meg – nem is állapíthat meg – olyan, a Bszi-hez képest többlet jogköröket az OBH elnöke részére, ami az Alkotmánybíróság érvelését lerontaná. A Bszi. 86. § (3) bekezdés b) pontjának rendelkezéséből – különös figyelemmel a már hivatkozott 3154/2017. (VI.21.) AB határozatban írtakra – nem állapítható meg, hogy a felperesnek a tisztességes eljáráshoz való joga sérült volna azzal, hogy a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési perben a Fővárosi Törvényszék képviselőjét az OBH Jogi Képviselői Osztálya látta el.

52. A bírói pártatlansággal kapcsolatos, a Micallef kontra Málta ügyben az EJEB által felállított, a 14/2002. (III.20.) Alkotmánybírósági határozatban is megjelenő kettős teszt szerinti szubjektív elemre a felperes nem hivatkozott, míg a belső szervezeti normák tartalmára figyelemmel nem merült fel ésszerű kétség a vonatkozásban, hogy az OBH képviselői joga az eljáró bíró pártatlanságát, objektív ítélkezési tevékenységét bármilyen módon befolyásolhatta volna. A meghatalmazotti képviselői jogosultság nem teremt sem személyes jellegű, sem pedig funkcionális természetű olyan helyzetet, ami a bírói pártatlanság hiányára utalna.

53. A törvényes bíróhoz való jog kapcsán a felperes hivatkozott arra is, hogy az I. és II. r. alperes eljárásában a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési perben az ügy átszignálásra került és ez az igazgatási körben hozott döntés egyik alperes eljárásban sem felelt meg a törvényes bíróhoz való joggal kapcsolatban megfogalmazott követelménynek.

54. Előjáróban rögzíti az ítéltábla, téves az az I. és II. r. alperesi álláspont, hogy az ügyelosztási rend közzétételének, a bírák személyének az ügyelosztás során nincs relevanciája (az elsőfokú eljárás 36. sorszám alatti beadványa). A Bszi. 11.§ (1) bekezdése egyértelműen úgy rendelkezik, hogy az ügyelosztási rendet a felek által is hozzáférhető helyen ki kell függeszteni és amennyiben a bíróság a bíróságok központi internetes honlapján honlappal rendelkezik, az ott is közzé kell tenni. Az ügyelosztási rend azt a cél hivatott szolgálni, hogy a törvényes bírónak a Bszi. 8. § (2) bekezdése szerinti követelménye teljesüljön. Ennek pedig az felel meg, hogy az ügyet az eljárási szabályok szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró tárgyalja. A bíró és az ügy egymáshoz rendelése alkotmányosan csak előre meghatározott, általános szabályok alkalmazásával, objektív alapon történhet [36/2003. (XII.5.) Alkotmánybírósági határozat]. Az így kiszignált ügygel kapcsolatban a törvényes bíróhoz való jog a továbbiakban akkor biztosított, ha érvényesül az úgynevezett törvényes bírótól való elvonás tilalma is. Ez az önkényes ügyelosztási renddel szemben az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája [993/B/2008. AB határozat, 26/2020 (XII. 2.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság döntéseivel egyezően az EJEB az 57.774/13. számú ügyben (Kft1. kontra Magyarország) az ügyek átszignálásával kapcsolatban azt rögzítette, hogy a bírósági munka általános – vagyis ellenőrizhető szempontok szerint és bizonyos ügyek kiválasztása nélkül történő – átszervezése elfogadható, de az nem engedhető meg, hogy az ügyek áthelyezésére, átszignálására egyéni döntés eredményeként kerüljön sor. A Bszi. 11. §. (2) bekezdése szerinti, az ügyelosztási rendtől való eltérés jogosultsága ugyan megilleti a bírósági vezetőt, de e joggyakorlás nem lehet diszkrecionális jellegű. Az akkor felel meg a törvényes bíróhoz való joggal kapcsolatban megfogalmazott átláthatóság és előreláthatóság kritériumának, ha az áthelyezett, átszignált ügyek kiválasztásának okai és szempontjai ellenőrizhetők (Kft1. kontra Magyarország 63. pont).

55. Kétségtelen, hogy a Bszi. 8-11. §-aiból következően az ügyek átszignálására azt követően is lehetőség van, hogy a korábban eljáró bíróság az ügyet már érdemben tárgyalta. Az átszignálás esetén azonban – amennyiben arra például kirendelés folytán kerül sor – a törvényes bírósághoz való jog biztosításának garanciája, hogy az ügyelosztási rend a kirendelésre figyelemmel megfelelően kiegészítésre kerüljön (BH.2019.302. számú eseti döntés).

56. Az EJEK-nek a DMD Group AS Szlovákia ügyben kifejtett álláspontjából következően a törvényes bírósághoz való jog tehát akkor nem sérül, ha az átszignálás során is megállapítható, hogy az ügyek kiosztására nem ad causam és ad personam került sor, hanem egy előre meghatározható eljárási rend szerint. Ez a követelmény akkor is érvényesül, ha az átszignálás a bírósági munkateher, vagy más egyéb, a bíróságok működésében fellépő belső igazgatási ok következtében válik szükségessé.

57. Nyilvánvaló az is, hogy ha az átszignálás nem egyesbíróként eljáró bírák, hanem bírói tanácsok között történik, a törvényes bírósághoz való jog követelménye akkor nem sérül, ha az átszignált ügyet az ügyelosztási rendben létező tanács kapja meg. Alapvető követelmény, hogy az ügyelosztási rendből a tanácsba beosztott bírák személye megállapítható, ebből következően a tanács létszáma pedig teljes legyen.

58. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy ha a törvényes bírósághoz való joggal kapcsolatban e követelmények nem teljesülnek, akkor megvalósul a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.

59. Mindemellett azonban az nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Pp. 2. §-a akkor teszi lehetővé az eljárás tisztességtelenségével kapcsolatban az igények érvényesíthetőségét, ha az állított sérelem a jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható. A Kúria ugyan korábban a BH.2019.16. számú döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Pp. 2. § (1) bekezdésének megsértése felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható, ez a jogi álláspont azonban a döntésben kifejtett érvek alapján akkor helytálló, ha az eljárás tisztességtelenségét annak ésszerű időn túli elhúzódása idézte elő. Mind a már hivatkozott BH.2020.73. számú eseti döntésből, mind a BH.2019.302. számú, ugyancsak a Kúria által közzétett eseti döntésből következően a törvényes bírósághoz való jog sérelme a Pp. 252. § (1) bekezdésének keretei között értelmezhető. Erre figyelemmel amennyiben a fél a törvényes bírósághoz való jog sérelmére hivatkozik, a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényt alappal akkor támaszthat elő, ha az úgynevezett alap perben e tárgyban jogorvoslati kérelemmel élt.

60. A törvényes és pártatlan bírósághoz való jog sérelmével kapcsolatban azonban a jelen perben az állapítható meg – miként arra az elsőfokú bíróság is rámutatott -, hogy a felperes a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési perben sem az OBH képviselői jogával, sem az I. r., illetőleg az II. r. alperes eljárásában megvalósult átszignálással kapcsolatban jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő. E körülményekre sem az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében, sem a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott annak ellenére, hogy attól semmilyen módon nem volt elzárva. A felperes az alperesek beadványaiból, a II. r. alperes eljárása során tartott tárgyalásokból, továbbá az I. r. alperes által tartott tárgyalás alapján észlelhette, hogy a kártérítési perben a Fővárosi Törvényszék képviselőjét az OBH látja el, de ezt semmilyen módon az alap perben nem kifogásolta. A felperesnek észlelnie kellett mind az I., mind a II. r.

alperes eljárásában azt is, hogy az ügy átszignálásra került. A II. r. alperes eljárásában az ügyben először eljáró bíró két tárgyalást tartott, ezt követően az újabb, 2014. június 3-i tárgyalást kitűző végzést már az átszignálás folytán eljáró bíró írta alá, a 29. sorszám alatti jegyzőkönyv pedig azzal kezdődik, hogy az eljáró bíró tanácsváltozás folytán ismertette az ügy iratait. A 2014. június 3-i tárgyaláson a felperesi képviselő jelen volt, a tárgyalási jegyzőkönyv a 30. sorszám alatti iratra vezetett feljegyzés szerint részére megküldésre is került. Ebből következően a felperes nyilvánvalóan tudomással bírt a II. r. alperes eljárásában a bíró személyében bekövetkezett változásról, az átszignálás tényéről. Az I. r. alperes eljárásával kapcsolatban pedig az állapítható meg, hogy maga a felperes hivatkozott arra, az idéző végzésből az eljáró tanácselnök személye számára ismert volt, ezt követően pedig a felülvizsgálati kérelem benyújtását megelőzően a másodfokú eljárásban született jogerős határozat alapján észlelnie kellett, hogy a jogerős döntést aláíró tanácselnök személye változott.

61. A felperes nem hivatkozott arra sem, hogy az I., illetőleg a II. r. alperes ügyelosztási rendje a Bszi. 11. §-ában írtaktól eltérően a perbeli időszakban ne lett volna megismerhető számára. Miután a törvényes bíróhoz való jog sérelme a BH.2020.73. számon közzétett eseti döntés alapján felülvizsgálati kérelem alapjául is szolgálhat, a felperes a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezményt a jelen perben nem érvényesíthet a törvényes bíróhoz való jog megsértésére hivatkozva, mert e vonatkozásban az úgynevezett alap perben jogorvoslati kérelemmel nem élt. Az ítéltábla szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a jelen ügyben az EJEB 57.774/13. számú (Kft1. kontra Magyarország) ügyében hozott döntés 66. pontjában írtaktól eltérően a törvényes bíróhoz való jog sérelme a Pp. 252. § (1) bekezdése alapján a már ismertetett és irányadó kúriai gyakorlatnak megfelelően a másodfokú eljárásban, illetőleg a felülvizsgálati kérelem folytán orvosolható lett volna.

62. Ami az indokolásbeli kötelezettség megsértését illeti, az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság által e körben kifejtetteket. A fellebbezésben írtakra figyelemmel hangsúlyozza, hogy a bíróságokat a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség nem csak a jogorvoslati jog gyakorlásával összefüggésben terheli. Ennyiben téves a III. r. alperes által az elsőfokú eljárás 26. sorszám alatti beadványában megfogalmazott álláspont. Az EJEB gyakorlatában a Római Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésében foglalt garanciák magukban foglalják a bíróságok azon kötelezettségét, hogy döntéseiket megfelelően megindokolják (H kontra Belgium). A megindokolt döntés mutatja a feleknek, hogy ügyüket valóban megtárgyalták. A 26/2020 (XII. 2.) AB határozat a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban írtakra visszautalva ezzel egyezően fejti ki, hogy az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás elsősorban az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy az indokolási kötelezettség összefügg a jogorvoslati jog gyakorlásával is, hiszen a támadott bírói döntés indokolása teszi képessé a feleket arra, hogy hatékonyan élhessenek a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségekkel.

63. A bíróság indokolási kötelezettségének tartalmát a Pp. 221. § (1) bekezdése határozza meg. Ebből következően a bíróságnak nem kell a felek valamennyi, az ügyben akár nem releváns tényállítására reagálnia, valamennyi, a fél által megfogalmazott jogi okfejtést teljes részletességgel ismertetnie, de a döntésből ki kell derülnie annak, hogy az eljáró bíróság milyen tényállást, milyen bizonyítékok alapján állapított meg, a megállapított tényállás alapján milyen jogszabályt látott alkalmazhatónak és ebből milyen döntésre jutott. A

hatékony jogorvoslathoz való jog, valamint a Pp. 221. § (1) bekezdésének értelmezésével határozható meg az az indokolási minimum, aminek ha a bírói döntés eleget tesz, akkor a Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti sérelem nem állapítható meg. Az elsődleges ilyen minimális követelmény, hogy az ítélet rendelkező része összhangban álljon annak indokolásával (BH.2010.132. számú eseti döntés). Az indokolásból ki kell derülnie annak is, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak vett (BH.2012.173.). Az ítélet rendelkező része szerinti döntést úgy kell megindokolni, hogy abból megállapítható legyen, a bíróság a keresetet teljes körűen elbírálta (EBH.2018.K.13.) úgy, hogy valamennyi releváns kérdésre figyelemmel volt. Az Alkotmánybíróság következetes, nem a felülbírálatra való alkalmasság talaján álló, a 26/20202 (XII. 2.) AB határozatban is megjelenő gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” [3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, 30/2014. (IX. 30.) AB határozat]. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre [3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, 3159/2018. (V. 16.) AB határozat].

64. Ezzel egyezően a Pp. 2. §-a szerinti tisztességes eljáráshoz való jog tartalma szempontjából is releváns EJEB ítélkezési gyakorlata szerint a Római Egyezmény 6. cikk (1) bekezdése nem értelmezhető úgy, hogy az indokolási kötelezettségének az első- és másodfokú bíróság csak akkor tesz eleget, ha részletes választ adnak minden egyes, a peres felek által megfogalmazott évrre (Van de Hurk kontra Hollandia, García Ruiz kontra Spanyolország, Jahnke és Lenoble kontra Franciaország, Perez kontra Franciaország, Burg és mások kontra Franciaország, Gorou kontra Görögország ügyek).

65. A Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség teljesítése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy egyébként a bírói döntés érdemben helyes-e, avagy alappal kritizálható. Ez a problémakör már nem az eljárás tisztességességével van összefüggésben, hanem azzal a kérdéskörrel, amit a C-224/01. számú Köbler ügyben vizsgált az EUB és aminek lényege, hogy a jogerő tiszteletben tartása mellett végső soron az állam kártérítési felelőssége állapítható meg, ha a végső fokon ítélkező bíróságok határozata jogsértő. Hangsúlyozza az ítélőtábla, hogy az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben is kifejtett érvrendszerre figyelemmel a Köbler ügyben tett megállapítások azonban a jelen perben nem alkalmazhatók, mert a felperes a kereseti kérelmében nem arra hivatkozott, hogy a kártérítési perben hozott döntés érdemben téves, hanem arra, hogy az úgynevezett alap perben a bíróságok az indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget. A téves tartalmú, jogerős ítéleti döntésre alapított kártérítési felelősség a hivatkozott Köbler ügyből következően az államot és nem az egyes bíróságokat terheli, így a Pp. 2.§-ára alapított, a bíróságok ellen indított perben a Köbler ügyre a felperes eredményesen nem hivatkozhat.

66. A II .r. alperes az indokolási kötelezettségének a kártérítési perben eleget tett, mert a felperes és a kártérítési per alpereseinek érvelését számba véve okát adta annak, álláspontja szerint miért nem állapítható meg a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése a kártérítési per I., II. és III. r.alpereseinek részéről. A jelen per II. r. alperese reagált a felperesnek arra az előadására is, hogy a felperes meghallgatása előtt született-e döntés a meggyanúsításról, őrizetbe vételről és az ezzel kapcsolatos felperesi érvelést sem találta alaposnak. Ugyanígy nem látta megalapozottnak a felperes részéről a hibás nyomozati

prekoncepcióval kapcsolatos érvelést. A II. r. alperes ítélete indokolásában részletesen számot adott arról is, hogy a rendőrség és az ügyészség a felperes meggyanúsítását követően milyen bizonyítékokat kellett, hogy értékeljen és az ügyésznek a vádemeléssel kapcsolatos eljárása miért nem kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapult. A jelen per II. r. alperese ítéletének indokolásában hangsúlyozta, hogy a vádlottak és a tanúk nyilatkozataik között változatlanul fennálló ellentétekre figyelemmel nem volt megállapítható, hogy a vádhatóság kirívóan okszerűtlenül járt volna el a felperes ügyében. Értékelte, hogy a büntetőeljárásban elsőfokon eljáró bíróság a bizonyítékok közül melyeket látta úgy, hogy azok a felperes bűnösségét támasztják alá. Figyelemmel volt arra, hogy a büntetőeljárásban elsőfokon eljáró bíróság ítélete indokolásában nemcsak a felperesre terhelő vallomást tevő ügyvéd előadását, hanem azt is értékelte, hogy a felperes által előadottakat a további vallomások sem erősítették teljes körűen meg. A II. r. alperes a kártérítési perben hozott ítélete indokolásában rámutatott, hogy a felmentő ítélet a károsodást elhárította. Valamennyi a kártérítési kereset szempontjából lényeges tényt és körülményt az indokolás értékelt. Hangsúlyozza az ítéltábla, a jelen pernek nem az indokolás helytállósága, hanem az a tárgya, hogy az indokolás teljes körű volt-e abban az értelemben, hogy az a jelen per II. r. alperese által hozott ítélet rendelkező részével összhangban áll-e, és a kártérítési perben a felek által meghivatkozott érvekre reagál-e.

67. Az I. r. alperes a másodfokú eljárásban számot adott arról, hogy a fenntartott bizonyítási indítványt miért tartotta szükségtelennek, hasonlóképpen a II. r. alpereshez. Az I.r.alperes ítéletének indokolása szerint nem volt akadálya annak, a felperes a Ptk. 349. §-ára alapítottan kereseti kérelmet terjesszen elő, ugyanakkor azt az elsőfokú bíróság érvelésével azonos indokok alapján nem találta alaposnak, hangsúlyozva, hogy a büntetőeljárásban született másodfokú felmentő ítélet önmagában a kártérítési igényt nem alapozza meg. Az I.r.alperes ítéletének indokolása kitért arra is, hogy a büntetőeljárás egyes szakaszaiban az eljárás alá vont személyekre vonatkozó döntések meghozatalának lehetőségét és tartalmát az határozza meg, hogy az ártatlanság vélelmének alkotmányos elvét szem előtt tartva az eljárási szabályok a Btk-ban foglalt bűncselekmények törvényi tényállási elemeinek milyen szintű alátámasztását követelik meg. Megállapította, hogy az I., II. és III. r. alperesekkel szemben mi az a minimálisan elvárható követelmény, amelynek megsértése a kártérítési igényt alapossá tenné. Kétségtelen, hogy az I.r.alperes mindössze rögzítette, hogy a felperes és a büntetőeljárásban rá terhelő vallomást tett ügyvéd eljárása, magatartása eltérő ténybeli alapokon állt és ezt az álláspontját külön a jogi érvelése során nem fejtette ki, ugyanakkor ezek az eltérő ténybeli alapok az elsőfokú ítélet és a jogerős másodfokú ítélet tényállásbeli részében megjelennek. Az I. r. alperes a Ptk. 349. §-a szerinti kárfelelősségi körében helyezkedett arra a jogi álláspontra, hogy azt nem alapozza meg az önmagában, hogy a büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság által a felperes bűnösségét alátámasztóként figyelembe vett bizonyítékok valójában sem egyenként, sem összességükben nem voltak terhelők a felperesre nézve. Ez a megállapítás pedig éppen az az indokolásbeli tevékenység, amelynek hiányát a felperes a jelen perben sérelmezte. Mindezek mellett az I. r. alperes ítélete indokolásában valóban kitért – szükségtelenül – a res iudicata kérdésére, ez azonban nem jelenti azt, hogy a korábbiakban ismertetett indokolása formális lenne, nem állna összhangban az érdemi döntéssel és ne venné számba a felek által felhozott jogi érveket.

68. A III. r. alperes a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem korlátai között járt el. Emellett az ítéletének indokolása tartalmazza azt is, hogy a felülvizsgálati kérelem az első- és másodfokú eljárásban előadottakhoz képest új érvet nem tartalmazott. A III. r. alperesnek elegendő volt utalnia az általa helyesnek tartott első- és másodfokú döntés indoklására, emellett külön kiemelte ítéletének indokolásában (28. pont),

hogy a Be. 7. §-ban rögzített ártatlanság véelme nem sérült, a büntetőeljárásban hozott másodfokú ítéletből önmagában nem következik az, hogy a büntetőeljárásban eljáró elsőfokú bíróság részéről kirívóan súlyos jogértelmezési tévedés lenne megállapítható. A fellebbezésben írtaktól eltérően a III. r. alperes ítéletének az alap per érdemére vonatkozó, az ítélet 21-30. pontjai szerinti indokolása nem tartalmaz az anyagi jogerő kérdésével kapcsolatban részletes elemzést.

69. Mindezekből következően a jelen perben a felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az I., II. és III. r. alperesek a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési perben a határozataikban az indokolási kötelezettségüknek ne tettek volna eleget.

70. Az ítéltábla teljes körűen osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a felperesnek a tanúbizonyítási indítványa olyan jogértelmezési kérdésre vonatkozott, amire nézve tanúbizonyítás lefolytatásának nincs helye.

71. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasította, az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

72. Az ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel észlelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett az elsőfokú feljegyzett kereseti illeték összegéről. A felperes módosított kereseti kérelmében az I., II. és III. r. alpereseket egyetemlegesen 2.300.000,-Ft megfizetésére kérte kötelezni. Az e pertárgyérték után számított, az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdése a) pontja szerinti illeték összege helyesen 138.000,-Ft.

73. A másodfokú eljárásban pervesztes felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az ugyanezen pertárgyérték alapján az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított 184.000,-Ft feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

74. A III. r. alperes sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem érvényesített perköltség iránti igényt a felperessel szemben. A másodfokú eljárásban pervesztes felperes a Pp. 239. § és 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. és II. r. alperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére. Ennek összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján határozott.

Győr, 2020. december 16.

Dr. Zámbo Tamás sk.

Dr. Szalay Róbert sk.

Dr. Szabó Péter sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró